

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2012. évi szeptember hó 21. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság **vádlott** perújítási ügyében a Győri Törvényszék B.350/2011/12. számú ítéletét megváltoztatja és a perújítást elutasítja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak 34.778 (harmincnégyezer-hétszázhetvennyolc) forint perújítási eljárásban felmerült bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

A Győri Törvényszék a 2012. évi március hó 6. napján kelt - perújítási tárgyaláson meghozott - B.350/2011/12. számú ítéletével a Soproni Városi Bíróság B.867/2002/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a vádlott büntetőjogi felelősségét a Btk.317.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő, *társtettesként elkövetett* sikkasztás büntetében, valamint a Btk.263/A.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében állapította meg. Ezért vele szemben 6 év börtönbüntetést és 6 év közügyektől eltiltást szabott ki.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosbításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés és mellékbüntetés alkalmazása céljából, míg a vádlott és védője enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. Fellebbezésének a Be.323.§ (4) bekezdésén alapuló írásbeli indokolásában az ügyész a vagyon elleni bűncselekmény elkövetői alakzatának társtetteskénti minősítését is kifogásolva, eljárásjogi észrevételt tett, annak előadásával és kifejtésével, hogy a perújítást - álláspontja szerint - el kellett volna utasítani.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján - a vádlott terhére bejelentett fellebbezést fenntartva - az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a vagyon elleni bűncselekmény

vonatkozásában a társtettesi minőségre való utalás mellőzését és súlyosabb jogkövetkezmények kiszabását indítványozta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mentesnek találta a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól: az a feltárt adatok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A múltbeli történések legfontosabb mozzanatainak a felderítését alapvetően egyező tartalmú bizonyítékok tették lehetővé, köztük az a körülmény, hogy a vádlott - a saját büntetőjogi felelősségét érintően - beismerő vallomást tett. Részben olyan tények előadásával, melyek a hatóságok előtt is kezdettől fogva ismertek voltak. Így mindenekelőtt az, hogy 2000. augusztus 24-én a vádlott a **kft1.** alkalmazottjaként a pénzintézetektől és vállalkozásoktól összegyűjtött pénzt magához vette, majd a szolgálati maroklőfegyverét is hátrahagyva, külföldre távozott. Mozgása a szóban forgó napon - a munkatársa vallomása, illetve a bevásárlóközpont biztonsági kamerái által rögzített felvételek alapján - jól nyomon követhető volt, egészen addig, míg aPláza 1-es számú kapuján belépve a földszinten található mellékhelyiségek előterét 18 óra 4 perckor el nem érte. Eddig az időpontig azonban 93.518.296 forintot tulajdonított el, oly módon, hogy az egyes begyűjtési helyeken alkalmanként egy-egy táskát bocsátott az ismeretlenül maradt társa rendelkezésére.

További részletek feltárására - az elkövetésben közreműködő személy azonosítására, illetve az elvitt pénz felkutatására - döntően a vádlott együttműködési készségének a hiánya miatt már nem nyílt lehetőség.

A fellebbezésekkel egyébként sem támadott tényállás tehát megalapozottnak bizonyult, így az - figyelemmel a Be.351.§ (1) bekezdésében írtakra - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Sajátossága volt az ügynek, hogy a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítása - miután a tartózkodási helye ismeretlenné vált - a Be. XXV. Fejezetében írt rendelkezések alkalmazásával történt meg: távollétében a Soproni Városi Bíróság a 2003. évi október hó 22. napján jogerőre emelkedett B.867/2002/5. számú ítéletével a Btk.317.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette, valamint a Btk.263/A.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette miatt 7 év börtönre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

E szabadságvesztés büntetésének a letöltését a vádlott 2011. augusztus 9-én kezdte meg.

Ezt követően - meghatalmazott védője útján - a Be.408.§ (1) bekezdés e) pontjában írtakra hivatkozással rendkívüli jogorvoslat iránti indítványt terjesztett elő, melynek alapján a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság elrendelte a perújítást.

Ilyen előzmények után került sor a perújítási tárgyalás kitűzésére és megtartására.

A Be.409.§ (3) bekezdése értelmében, ha a terhelt a tartózkodási helyéről idézhető, a távollétében hozott ítélet ellen kezdeményezett perújítás lefolytatása - garanciális jogainak az érvényesülése érdekében - kötelező. Ezáltal válik ugyanis lehetővé, hogy a tárgyaláson jelen lehessen és a bizonyítás anyagát közvetlenül megismerve, a védekezését személyesen adhassa elő.

A perújítási eljárás lefolytatása az általános szabályok szerint, különösen a XI. és XIII. Fejezet rendelkezéseinek a szem előtt tartásával történik, mindössze azoknak az eltéréseknek az értelemszerű alkalmazásával és figyelembe vételével, melyek a rendkívüli jogorvoslat jellegéből adódnak (Be.414.§ (3) bekezdés). Ekként a tényállás alapos és hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázása a büntetőeljárás ezen szakaszában sem mellőzhető.

Mindez azt jelenti, hogy a megismételt (perújítási) tárgyaláson a bíróságnak mindenképp a tényfelderítési kötelezettségének kell eleget tennie, az általa közvetlenül megvizsgált adatok alapján, vagy a Be.408.§ (1) bekezdés a) pontjában írt esetben úgy, hogy a felajánlott új bizonyíték tartalmi hitelességét egybeveti a már korábban felmerült és elemzett részletekkel. Ezt követi a perújítás alaposságának a kérdésében történő állásfoglalás, végső soron annak megválaszolása, hogy az új eljárás eredményeként megállapított és valónak elfogadott történeti tényállás különbözik-e, ha igen, mennyiben az alapügyben rögzítettektől.

Az alapos perújítás a jogerő felbontásához vezet. Erre azonban csak kivételesen és indokolt esetben kerülhet sor; így akkor, ha az alapítéletben rögzített tényállás büntetőjogi főkérdéseket érintő, releváns részletei módosításra szorulnak. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az ügy érdemét, különösen a büntetőjogi felelősség mikénti megállapítását, illetve a büntetőjogi jogkövetkezmények nemét és mértékét lényegesen nem befolyásoló, kisebb helyesbítések és pontosítások nem vezethetnek a jogerő időpontjának megváltoztatásához.

Ezért a perújítás lefolytatását követően a bíróságnak a legteljesebb alapossággal kell az újonnan megállapított és a korábbi tényállást összehasonlítani, döntően abból a szempontból, hogy az alapügyben hozott határozat rendelkező része - egészét tekintve - helytálló-e, vagy éppen ellenkezőleg, bármely részében indokolt-e eltérő döntés meghozatala.

Az alapügyben eljáró bíróság - noha a határozatát a Be.259.§ (1) bekezdése értelmében röviden indokolta - a megállapított és ítélezése alapjául szolgáló tények lényegéről számot adott. Így arról, hogy a vádlott, a **kft1.** alkalmazottjaként 2000. augusztus 24-én magához vette a napi munkavégzés során összegyűjtött 93.237.123 forintot, és azzal, valamint a szolgálati maroklőfegyverével ismeretlen helyre távozott.

Ehhez képest a perújítási tárgyaláson felvett bizonyítás kizárólag az ügy érdemi megítélését alig érintő pontosítások szükségességét vetette fel. Így az elkövetési érték - továbbra is a Btk.138/A.§ d) pontjaiban írt keretek között maradván - hozzávetőlegesen 300.000 forint hozzáadásával 93.518.296 forintra emelkedett, illetve ismertté vált az, hogy a vádlott az egyes begyűjtési helyeken, legkevesebb négy alkalommal, egy ismeretlen társának adta át a szóban forgó összeget. Éppúgy, mint a fegyverét, melyet később a Duna folyó partján találtak meg.

A történeti tények fentebb említett helyesbítése a büntetőjogi felelősség megállapítását, valamint a cselekmények minősítését semmilyen formában nem befolyásolta. Annak ugyanis e körben nem volt jelentősége, hogy a vádlott az összegyűjtött pénzt egyszerre, avagy négy különböző részletben tulajdonította el: az elkövetési magatartása mindkét esetben a természetes egység keretei között maradt. Ahogyan az is bizonyos, hogy a cselekményét a Btk.20.§ (1) bekezdése szerinti *tettesként* valósította meg, akkor is, ha abban - miként az a perújítási tárgyaláson kiderült - ismeretlen személy közreműködött.

A Btk.317.§ (1) bekezdésében meghatározott sikkasztás büntettét az követheti el, akire az idegen dolgot rábízták (*delictum proprium*). Márpedig az ismeretlen közreműködő - miután az összegyűjtött pénz nem volt rábízottnak tekinthető - nyilvánvalóan nem válhatott e bűncselekmény tettesévé, következésképpen társtettes sem lehetett. Ennek megállapítását tehát az ügyészi fellebbezés jogosan sérelmezte.

A lőfegyverrel és lőszerral visszaélés büntettét érintően új tények nem kerültek a felszínre.

Ugyanakkor a büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezők körében sem merült fel olyan új - a jogerős ítélet meghozatalakor már fennálló, de akkor értékelés nélkül maradt - adat, mely lényegesen enyhébb büntetés kiszabását indokolta volna. Az elsőfokú bíróság e vonatkozásban adott felsorolása egyébként is téves.

Súlyosító körülmény lehetne a társas elkövetés, továbbá kisebb nyomatékka a hasonló jellegű bűncselekmények nagy gyakorisága. Ugyanakkor nem sorolható ide a kár meg nem térítése, hiszen éppen az ellenkezőjének, az okozott kár részben vagy egészben történő kiegyenlítésének van enyhítő hatása.

A fegyvertartási engedély megszerzésének és a pénzszállítói munkakör betöltésének elengedhetetlen feltétele a büntetlen előélet. Ezért az nem értékelhető

a vádlott javára, mivel a bűncselekményét kifogástalan életvezetést feltételező foglalkozás szabályainak a megszegésével, e munkakörével visszaélve követte el. Megbánást egyáltalán nem tanúsított és beismerő vallomást is csak korlátozottan tett, azokra a tényekre kiterjedően, melyekről a hatóság maga is tudomást szerzett. A tényállás tisztázását semmilyen módon nem segítette: az ismeretlen közreműködő szerepének a feltárása, illetve az eltulajdonított pénz hollétének a megjelölése elől határozottan elzárkózott.

Az időmúlás kizárólag a felelősségre vonás előli szökésére, külföldre menekülésére, majd rejtőzködésére volt visszavezethető, így azt sem lehetett enyhítő körülményként figyelembe venni. A szóban forgó időszak alatt ellene elfogatóparancs volt érvényben, így a rendezett életvitelére, a családalapításra és a munkaviszony létesítésére való hivatkozás teljességgel súlytalan.

A perújítás elbírálásánál az elkövetés idején, illetve a jogerős határozat meghozatalakor hatályos büntető anyagi jogi szabályokat kell alapul venni. Annak további lehetőségét, hogy az új ítélet meghozatalakor hatályban lévő rendelkezések szerint a cselekmény bűncselekmény-e, illetve azok alapján helye van-e enyhébb elbírálásnak, csak a rendkívüli jogorvoslat sikere, a perújítás alapossága esetén kell megvizsgálni. Hozzá kell azonban tenni, hogy az elkövetés és a perújítási tárgyalás időpontját egybevetve, ilyen törvényi változás nem történt.

Az alapügyben hozott határozat minden részlete, a vádlott büntetőjogi felelősségének a Btk.317.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntetében, valamint a Btk.263/A.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében (tettesként) történő megállapítása tehát törvényes volt. Nem merült fel olyan - ténybeli alapjaiban már korábban fennálló - körülmény sem, mely a kiszabott 7 év börtön és 7 év közügyektől eltiltás megváltoztatását indokolta volna.

Ilyenkor - figyelemmel a 3/2008. Büntető jogegységi határozat I. pontjában kifejtettekre - a perújítás aaptalannak minősül.

Ezt az elsőfokú bíróság - téves jogértelmezésére visszavezethetően - nem észlelte.

Következésképpen a jelen ügyben a büntetőjogi jogkövetkezmények súlyosbítására vagy enyhítésére nem is nyílt törvényes lehetőség.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a perújítást a Be.415.§ (1) bekezdésének utolsó fordulata értelmében elutasította.

A perújítási eljárásban felmerült bűnügyi költséget - a Be.338.§ (2) bekezdése értelmében - a vádlott köteles viselni.

P é c s, 2012. szeptember 21.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró